herpy

SALAMANDRE

Anderson's Crocodile Newt

Echinotriton andersoni

Echinotriton andersoni er en kompakt, mørkebrun til sort salamander på 14-21 cm fra de centrale Ryukyu-øer i Japan. Den lever mest på land i fugtig skov, har knopagtige vorter langs siderne og kan stikke ribbenenes spidser ud gennem huden som forsvar. Arten er sjælden og kun lidt kendt i terrarier.

Familie: Salamandridae Tidligere navn: *Pleurodeles andersoni; Tylototriton andersoni* **Mild hudgift**

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**14-21 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**10-20 år**
Aktiv	**Skumring og nat**
Levevis	**Jordboende**
Biotop	**Tørskov og vådområde**
Hudgift	**Mild** Vask hænderne efter kontakt, og hold fingrene fra øjne og mund
Sværhedsgrad	**Erfaren**

PASNING

Min. terrarie	**60 × 40 × 40 cm** L × B × H til 3 voksne dyr
Temperatur, dag	**18-25 °C**
Temperatur, nat	**15-20 °C**
Luftfugtighed	**60-80 %**
Vand	**Vanddel** dybde 10-20 cm
UVB	**Ikke nødvendig**
Kost	**Insekter og orme/snegle**
Holdes	**Parvis eller i gruppe**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Udvikling	**Larver i vand**
Æglægning	**På jorden**
Æg pr. sæson	**3-46**
Klækning	**20-27 dage**
Larvetid	**70-100 dage** fra klækning til metamorfose
Larvefoder	**Andre larver og små vanddyr (dafnier, myggelarver)**
Yngelpleje	**Ingen**

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks III**
EU-bilag	**Bilag C**
IUCN	**Sårbar (VU)**

CITES III (opført af Japan) og EU's bilag C. Listningen omfatter levende dyr og æg, men ikke andre dele og afledte produkter. CITES-tilladelser og -certifikater udstedes af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV). Arten står ikke på listen over dyr, som private ikke må holde (BEK nr. 1261 af 17.11.2015). Bsal-regler for handel og indførsel: kontakt Fødevarestyrelsen.

Om arten

Echinotriton andersoni er en bred, fladtrykt salamander med et kantet, trekantet hoved. Voksne dyr måler 14-21 cm inklusive hale, og hovedet og kroppen er 7-10 cm. Ryggen og bugen er ensfarvet mørkebrun til sort eller rødbrun. Langs siderne sidder 12-15 tydelige, knopagtige kirtelvorter, og rygsøjlen aftegner sig som en kam. Fodsåler, kloakområde og halens underkant er gule til orange. Halen er som regel kortere end kroppen.

Arten er en nær slægtning til *Tylototriton verrucosus* og *Tylototriton shanjing*, men lever langt mere på land end disse. Siden 2022 regnes bestandene på Amami-øerne og Tokunoshima som en selvstændig art, *Echinotriton raffaellii*. *E. andersoni* i snæver forstand er dermed bestanden på Okinawa-øerne. Ældre litteratur skelner ikke mellem de to, og det gør dyr i handlen heller ikke altid.

Kirtlerne langs siderne danner tetrodotoxin. Når dyret angribes, rejser det ribbenene, så de spidse ender presser sig ud gennem huden og kirtlerne og kan stikke rovdyret. Ved almindelig hudkontakt er dyret ikke farligt for mennesker, men sekretet irriterer slimhinder, og ribbenspidserne kan stikke. Tag ikke fat i dyret, klem det ikke, og vask hænder før og efter al kontakt.

Udbredelse og levested

Echinotriton andersoni findes på Okinawajima og de mindre øer Sesoko og Tokashiki i Okinawa-gruppen i Japan. Arten blev tidligere også fundet på Mount Guanyin i det nordlige Taiwan, men er forsvundet derfra. Fund fra Amami-øerne og Tokunoshima hører siden 2022 til *Echinotriton raffaellii*.

Arten er sjælden, og bestanden er gået tilbage som følge af tab af levested, indsamling til dyrehandel og indført mungo. Veje med rendestene dræber mange dyr.

> **Oprindelig udbredelse:** Japan.

LEVESTED

Levestedet er stedsegrøn løvskov, sekundær skov, græsland og sumpede områder, også i og ved sukkerrørsmarker. Uden for yngletiden lever dyrene skjult i løvlag, i klippesprækker og under sten og træstammer og er vanskelige at finde. Føden er jordlevende hvirvelløse dyr som biller, landisopoder, regnorme, snegle, edderkopper og tusindben.

Parringen foregår på land. Hannen lægger sædpakker på underlaget, og hunnen kan gemme sæden i kloakken i op til fire måneder. Yngletiden er februar til juli med højdepunkt i marts-april. Hunnen lægger æggene på land, højst en til to meter fra stillestående vand som damme og vandhuller, i humus eller under blade og småsten. Larverne klækker og kravler eller springer til vandet.

Pasning

TERRARIET

Der findes kun lidt viden om pasningen af *Echinotriton andersoni*. Opstillingen og tallene for temperatur, luftfugtighed og opdræt bygger på laboratorieopdræt af arten i bred forstand, også af bestande, der i dag regnes til *Echinotriton raffaellii*. Levealder og nattemperatur er lånt fra *Tylototriton verrucosus* og *Tylototriton shanjing*, som har lignende krav.

Arten lever mest på land og holdes i et terrarie på mindst 60 × 40 × 40 cm til 2-3 dyr. En større gruppe skal have mere gulvareal, fx 90 × 90 × 50 cm.

Bunden er et tykt lag fugtig blanding af løv og jord, gerne 70 dele løv og 30 dele jord, så dyrene kan grave sig ned og gemme sig. Giv bark, kork og flade sten som skjul. I den ene ende laves et vandparti med en jævnt skrånende bred, så dyrene let kommer op og ned, og så hunnen kan lægge æg på skråningen. Hold låget tæt.

Læs mere: Luftfugtighed, forstøvning og ventilation

TEMPERATUR

Temperaturen er 18-25 °C om dagen og må gerne falde til 15-20 °C om natten. Den bør ikke ligge over 25 °C i længere tid. Varmelamper er unødvendige; hold terrariet køligt om sommeren og uden direkte sol. Vinterhvile er ikke dokumenteret.

Læs mere: Vinterhvile og årstider

LUFTFUGTIGHED OG FORSTØVNING

Luftfugtigheden skal være 60-80 %. Løvlaget og jorden holdes fugtige, men ikke våde, og en del af underlaget skal være tørrere, så dyrene kan vælge. Sørg for lidt luftskifte, så luften ikke står stille.

VAND OG VANDKVALITET

Vandpartiet er en skålformet fordybning, omkring 30 cm i diameter og 10-20 cm dybt i midten, med en jævn skråning hele vejen rundt, så dyrene aldrig risikerer at drukne. Brug afkloreret postevand eller regnvand, og skift vandet jævnligt; et svagt, konstant tilløb af frisk vand holder det rent. Padder optager stoffer gennem huden, så undgå sæbe, rengøringsmidler og håndcreme i nærheden, og skyl hænderne i rent vand, før du rører ved dyrene. Larverne opdrættes i et særskilt akvarium.

LYS OG UVB

Arten lever skjult og er mest aktiv i skumringen og om natten. UVB er ikke nødvendigt. En lysperiode på omkring 10 timer passer, og lyset skal også kunne holde planterne i live. Undgå direkte sol.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Dyrene tager regnorme, fårekyllinger, snegle, landisopoder og små biller. Regnorme og fårekyllinger er velegnede som hovedfoder, og foderdyrene skal være så store, at dyret kan sluge dem hele. Fodr 2-3 gange om ugen og giv så meget, som dyrene æder på en halv time. Foderdyr støves af og til med kalk og vitaminer. Larverne er rovdyr og fodres med levende tubifex og andet småt vandliv som dafnier og myggelarver.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Dyret lever skjult og er mest fremme i skumringen og om natten. Grupper kræver rigeligt skjul. Dyret egner sig ikke til håndtering. Hvis det alligevel skal flyttes, bruges våde, rene hænder eller en blød bakke, og dyret må ikke klemmes. Ved trussel rejser det ribbenene og krummer ryggen.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Kønsforskelle og alder ved kønsmodenhed er ikke dokumenteret. Tre år gamle dyr er 8-9 cm lange. Hannen kendes i yngletiden på en opsvulmet kloak.

PARRING

Dyrene parrer sig på land i foråret uden anden påvirkning end en stabil, fugtig opstilling med et vandparti. Hannen kryber rundt om hunnen, trækker slimtråde ud fra kloakken og afsætter en sædpakke ved at gnide kloakken mod underlaget, mens han svajer med kroppen. Hunnen samler sædpakken op og kan gemme sæden i flere måneder. Yngletiden er februar-juni.

ÆG OG LARVER

Hunnen lægger æggene på land i løv og fugtig jord på skråningen ned mod vandpartiet, tæt på vandet, men ikke i det. Æggene er grålige og 3 mm store, og en lægning er på 3-46 æg. Æg på land klarer sig bedre end æg under vand, men æg i tørt underlag dør, så underlaget skal holdes konstant fugtigt. Æggene kan ligge, hvor de er, eller flyttes forsigtigt til en fugtig bakke ved 18-25 °C. Hold dem næsten uden vand, til halen begynder at vise sig i ægget, og hæv derefter vandstanden lidt efter lidt frem mod klækningen.

Larverne er rovdyr og æder også hinanden, selv når de kun er få sammen. Hold derfor højst to larver i hver beholder, helst én, i lavt, rent vand ved omkring 20 °C, og fodr med levende tubifex.

METAMORFOSE

Æggene klækker efter 20-27 dage. Larverne klækker på land og kravler eller springer selv ud i vandet, eller de flyttes til lavt, køligt vand ved omkring 20 °C. Forvandlingen sker 2-3 måneder efter klækningen, 3-4 måneder efter æglægningen. Larverne mister gællerne og går på land, og nu skal de let kunne komme op af vandet.

OPDRÆT AF UNGER

Nyforvandlede unger holdes i en fugtig bakke med våd svamp eller løv ved omkring 22 °C og fodres med små fårekyllinger og regnorme. Dødeligheden er størst ved klækningen og omkring forvandlingen, hvor svampeinfektioner i huden er en hyppig årsag. Fra etårsalderen holdes ungerne som de voksne.

Sundhed og typiske fejl

Typiske problemer og fejl:

- For høj temperatur over længere tid.
- For tørt underlag, som udtørrer dyr og æg.
- Dårlig vandkvalitet i larvernes beholder.
- Svampeinfektioner i huden omkring forvandlingen: de kan behandles, hvis de opdages tidligt, så hold øje med larverne i denne periode.

- Kannibalisme blandt larverne: hold dem enkeltvis eller to og to.
- Drukning i for dybt vand uden let adgang til land.
- Bsal (*Batrachochytrium salamandrivorans*) er en hudsvamp, der dræber mange europæiske salamandre. Mange østasiatiske salamandre kan bære smitten uden symptomer. Nye dyr holdes derfor i karantæne i flere uger, adskilt fra andre salamandre og padder, med egne redskaber og god håndhygiejne.

Opsøg en dyrlæge med forstand på padder, hvis dyret holder op med at æde, får sår, hævelser eller misfarvet hud.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.